

Nr 90.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för vattenrättsingenjörerna L. E. Wedberg, S. L. C. Aspegrén och K. J. Elfström att för placering i löneklass få tillgodoräkna viss tjänstgöring.

(3:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1934 dagtecknad proposition, nr 84, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vattenrättsingenjörerna L. E. Wedberg, S. L. C. Aspegrén och K. J. Elfström må för placering och uppflyttning i löneklass från och med den 1 januari 1933 inom vederbörlig lönegrad (B 30), av den tid före nämnda dag, varunder de tjänstgjort i sådan egenskap, tillgodoräknas — utöver vad som medgivits genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 maj 1933 — ytterligare Wedberg två år sex månader samt en var av Aspegrén och Elfström tre år.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har statskontoret i sitt i förevarande ärende avgivna yttrande anfört, bland annat, att, enär några särskilda bestämmelser om lönetur icke blivit meddelade i samband med genomförandet vid 1932 års riksdag av den nya organisationen av vattendomstolarna, bestämmelserna i allmänna avlöningsreglementet den 6 juni 1925 (nr 270) böra vinna tillämpning i fråga om placering i löneklass av här ifrågavarande befattningshavare. Då samtliga tidigare innehaft annan ordinarie befattning i statens tjänst, vore de jämlikt 12 § 1 mom., fjärde stycket, berörda reglemente berättigade att för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna den tid utöver tre år, varunder de före den 1 januari 1933 såsom ordinarie tjänstemän inom de närmaste nio åren dessförinnan på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å arbetets art och omfattning funnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än de av dem nu innehavda vattenrättsingenjörsbefattningar.

Även om tjänstgöringen som vattenrättsingenjör före den 1 januari 1933 i avseende å arbetets *art* kunde anses likvärdig med vad som efter omorganisa-

tionen ålåge vattenrättsingenjör, syntes emellertid det i författningen uppställda kravet på att likvärdighet skulle förefinnas även beträffande arbetets *omfattning* lägga hinder i vägen för tillgodoräkning enligt förberörda författningsrum av nu nämnda tjänstgöring.

I femte stycket av berörda paragrafs första moment stadgades, att för samma ändamål, som i fjärde stycket avsåges, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder Kungl. Maj:t ägde efter prövning i varje särskilt fall tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning funnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han hade att i den erhållna tjänsten utföra. Enligt dessa bestämmelser funnes alltså möjlighet för Kungl. Maj:t att fatta beslut om tillgodoräkning av den föregående tjänstgöringen under förutsättning likväl, att denna kunde ur ovannämnda synpunkter anses likvärdig med vad som numera ålåge vattenrättsingenjör. Fråga uppstode då, huruvida här avsedda befattningshavare kunde anses hava i sin tidigare verksamhet i statens tjänst utfört arbete av ovan angiven beskaffenhet. I avseende härå ville statskontoret beträffande Aspegrén och Elfström, vilka före utnämningen till vattenrättsingenjörer varit lantbruksingenjörer, framhålla, att sistnämnda befattningar allenast blivit hänfödda till lönegraden B 21. Med hänsyn till att lantbruksingenjörer utöver avlöningen åtnjöte inkomst enligt taxa syntes de visserligen få anses vara jämställda med befattningshavare i högre lönegrad än B 21, men även om deras inkomster enligt taxa i vissa fall kunde uppgå till rätt avsevärda belopp, syntes de dock ej kunna jämföras med befattningshavare i lönegraden B 30. Till jämförelse härutinnan finge anföras att enligt kungörelsen nr 242/1930 skulle för lantbruksingenjör tillämpas det pensionsunderlag, som gällde för befattningshavare i 26:e lönegraden. I betraktande härav syntes Aspegrén och Elfström icke heller kunna anses hava fyllt villkoren enligt förevarande författningsrum för tillgodoräkning av deras föregående tjänstgöring.

Vidkommande därefter frågan om tillämpningen av nu nämnda författningsrum å Wedberg, ville statskontoret framhålla, att han av de senaste nio åren omedelbart före den 1 januari 1933 tjänstgjort som distriktschef under väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under tiden $\frac{1}{4}$ 1924— $\frac{30}{6}$ 1930 eller alltså 6 år 6 månader, samt att Kungl. Maj:t den 12 november 1923 medgivit, att dåvarande byråchefen F. Enblom finge för uppflyttning i högre löneklass inom lönegraden B 30 tillgodoräkna 6 år av sin tjänstgöring som sådan distriktschef. Visserligen åberopades i berörda beslut särskilda i ärendet föreliggande omständigheter, men även i förevarande fall måste dylika anses vara för handen i betraktande särskilt av Wedbergs tidigare tjänstgöring som vattenrättsingenjör. Statskontoret hölle därför före, att Wedberg kunde av Kungl. Maj:t förklaras berättigad att i löneturshänseende tillgodoräkna tiden $\frac{1}{4}$ 1924— $\frac{30}{6}$ 1930 i vad den överstege tre år eller således 3 år 6 månader.

I betraktande av den omfattande tjänstgöring, jämväl Aspegrén och Elfström fullgjort före tillträdet av innehavande befattning, ansåge statskontoret det vara med billighet överensstämmande, att vid bestämmande av löne-

ställningen hänsyn åtminstone i någon mån toges till denna tjänstgöring. Ämbetsverket ansåge sig därför böra framhålla, att Kungl. Maj:t i flera fall (t. ex. den 3 september 1926 angående dåvarande byrådirektören A. G. M. Sandbergs placering i löneklass och den 15 juli 1932 angående placering i löneklass av arkivarien K. A. F. Westman) medgivit beträffande befattningshavare hos lantmäteristyrelsen, vilka tidigare varit ordinarie distriktslantmätare, att samma hänsyn finge för uppflyttning i högre löneklass tagas till deras tidigare anställningar, som om distriktslantmätarebefattningarna hade varit reglerade efter enahanda grunder som tillämpats i avlöningsreglementet den 6 juni 1925 (nr 270) och därvid varit hänförliga till lönegraden B 24. Enligt statskontorets mening syntes samma tillvägagångssätt kunna ifrågasättas för beredande av en något förbättrad löneställning för Aspegrén och Elfström.

Som lantbruksingenjörer hade de visserligen allenast tillhört lönegraden B 21, men, såsom ovan framhållits, syntes de dock vara att hänföra till en högre lönegrad. Med hänsyn till att de i pensionshänseende blivit jämställda med befattningshavare i lönegraden B 26, syntes man kunna antaga, att befattning som lantbruksingenjör skulle vid lönegraderingen genomförande år 1930 hava placerats i sistnämnda lönegrad, därest ej viss del av deras avlöningsförmåner blivit bestämd att utgå enligt taxa. Vidare finge framhållas, att bestämmelserna i avlöningsreglementet skulle enligt meddelade övergångsbestämmelser omedelbart efter deras trädande i kraft varda gällande för ordinarie tjänstemän så som om de varit tillämpade under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd vid något av de verk, beträffande vilka berörda reglemente skulle lända till efterrättelse. I betraktande av vad sålunda anförts syntes det vara rimligt, att här avsedda befattningshavare erhöles samma löneställning i nu innehavande befattningar, som om de den 31 december 1932 varit befattningshavare i lönegraden B 26 och tillhört högsta löneklassen, den 29:e, inom denna lönegrad i minst tre år. Därest så varit förhållandet hade de jämlikt bestämmelserna i 12 § 1 mom., andra stycket, avlöningsreglementet ägt att i löneturshänseende tillgodoräkna tre år av den tid, de tillhört nyssnämnda löneklass. I enlighet härmed skulle Aspegrén och Elfström erhålla avlöning enligt 31:a löneklassen från och med tillträdet den 1 januari 1933 av innehavande befattningar såsom vattenrättsingenjörer.

Det syntes emellertid enligt statskontorets mening ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut om en sådan löneklassplacering. Att utöver vad sålunda förordats tillerkänna ifrågavarande befattningshavare några ytterligare förmåner i löneturshänseende syntes med hänsyn till innehållet i gällande bestämmelser icke vara möjligt utan riksdagens medverkan.

Sedan vattenöverdomstolen i skrivelse den 24 april 1933 underställt förevarande lönetursfråga Kungl. Maj:ts prövning och allmänna civilförvaltningens lönenämnd hörts i ärendet, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 12 maj 1933 framställningarna ifråga för det dåvarande icke föränledda annan åtgärd än att Kungl. Maj:t med stöd av 12 § 1 mom., femte stycket, avlöningsreglementet den 6 juni 1925 (nr 270) dels medgav, att Wedberg ägde för placering och uppflyttning i löneklass inom lönegraden B 30 tillgodogöra sig tre år sex måna-

der av sin tjänstgöring såsom distriktschef under tiden den 1 januari 1924—den 30 juni 1930, *dels ock* förklarade Aspegrén och Elfström berättigade att för enahanda ändamål åtnjuta samma ställning i löneturshänseende, som om de den 31 december 1932 varit innehavare av befattning i lönegraden B 26 och tillhört 29:e löneklassen inom denna lönegrad i minst tre år. På grund av detta Kungl. Maj:ts beslut hava en var av Wedberg, Aspegrén och Elfström sedan den 1 januari 1933 varit i åtnjutande av lön enligt 31:a löneklassen.

Enligt departementschefens mening hava de dock icke, såsom lönenämnden framhållit, erhållit en placering i lönehänseende, som med hänsyn till deras föregående långvariga och väl vitsordade tjänstgöring såsom vattenrättsingenjörer — även med beaktande av att denna icke haft heltidstjänstgöringskaraktär — kunde anses överensstämmande med rättvisa och billighet. I fråga om de tider, som borde i löneturshänseende tillgodoföras vederbörande, har departementschefen efter prövning av olika på frågan inverkan omständigheter ansett övervägande skäl tala för den av lönenämnden intagna ståndpunkten, enligt vilken en var av ifrågavarande befattningshavare i sådant hänseende skulle tillgodoföras sex år, däri dock inräknade de tider om tre år sex månader respektive tre år som genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 maj 1933 redan tillgodoräknats Wedberg respektive Aspegrén och Elfström.

Av vad sålunda anförts framgår, att de befattningshavare, varom fråga är, erhållit den placering i lönehänseende, som jämlikt gällande avlöningsbestämmelser bör tillkomma dem. På grund härav och då utskottet i förevarande fall icke funnit tillräckliga skäl föreligga för bifall till Kungl. Maj:ts förslag, har utskottet ansett sig icke kunna biträda förslaget ifråga.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 20 april 1934.

På statsutskottets vägnar:
ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 88.

Reservation

av herrar *Bergqvist, Kvarnzelius, Borell, Oscar Olsson, Asplund, Bergström, Anderson* i Råstock och *Eriksson* i Stockholm, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Såsom av — — — innehavda vattenrättsingenjörsbefattningar.
Även om — — — nämnda tjänstgöring.

I femte — — — föregående tjänstgöring.

Vidkommande därefter — — — 6 månader.

I betraktande — — — Aspegrén och Elfström.

Som lantbruksingenjörer — — — såsom vattenrättsingenjörer.

Det syntes — — — riksdagens medverkan.

Sedan vattenöverdomstolen — — — 31:a löneklassen.

Enligt departementschefens — — — Aspegrén och Elfström.

Av vad sålunda i detta och liknande ärenden förekommit torde framgå, att en revision av hithörande bestämmelser bör komma till stånd. Då utskottet emellertid funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag, vill utskottet hava uttalat, att detta icke får tagas såsom intäkt för utskottets ståndpunkt till de ändrade bestämmelser, som i förevarande hänseende må komma att underställas riksdagens prövning.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att vattenrättsingenjörerna L. E. Wedberg, S. L. C. Aspegrén och K. J. Elfström må för placering och uppflyttning i löneklass från och med den 1 januari 1933 inom vederbörlig lönegrad (B 30), av den tid före nämnda dag, varunder de tjänstgjort i sådan egenskap, tillgodoräknas — utöver vad som medgivits genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 maj 1933 — ytterligare Wedberg två år sex månader samt en var av Aspegrén och Elfström tre år.»